

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De daghes, & raphe. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

3 Quatuor tamen cause dicuntur, cur etiam Sæva simplex gutturalibus subijci queat. Prima, si præcedat accentus Grammaticus, שלחנו 'schialachnu, misimus. Secunda, si præcedat chiric sub litera seruili, יהיה jihjeh, erit, תחיה tichjeh, vives. Tertia, si sequitur daghes, יחפץ iachpots, volet, נאדר nedar, magnificus. Quarta, si sequatur litera capax solius daghes fortis, sed eo non affecta, מעין manghian, fons, יחסר jechsar, deficient. Sed hæc facilius usu discuntur.

CAP. IIII.

De Daghes, & Raphe.

Super sunt adhuc alia duo puncta, quæ etsi vocalium literarum munere nequaquam funguntur, suo modo tamen pronunciatione non parùm iuuant. Ea sunt דגש Daghes, & רפה Raphe.

Daghes est punctum in medio literæ impressum, cujus officium est vim

vim quandam addere ipsi literæ. Est
 tamen duplex Daghes, lene, & forte. ^{Daghes du-}
 Lene roborat literam: Forte dupli- ^{plex,}
 cat. Exemplum lenis בית *beth*, *domus*,
 non *verh*. Exemplum fortis דִּבֶּר *dib-*
ber, *loquutus est*, non *diber*. Porro Da- ^{Daghesfor-}
 ghes forte inueniri potest in omni- ^{te in quib,}
 bus literis, exceptis gutturalibus ה א ^{fit literis.}
 ע, & ג.

Appendix.

1 Quamquam etiam aliquando Aleph
 א, & Resc ר, sed rarissimè, daghes reci-
 piunt, vide Genes. 43. 23. 1. Esdr. 8, 18. Le-
 uit. 23. 17. Job 33, 20, & 1. Reg. 1. 6. 1. Reg.
 10. 24. 4. Reg. 6. 22. Prou. 10. 14. Prou. 15.
 1. Cant. 5. 2. Psalm. 52. 5. Hierem. 39, 12.
 Habac. 3. 13. Ezech. 16. 4.

2 Ratio verò cur infigatur daghes forte
 in literis multiplex est. Primum infigitur ^{Causæ in-}
 ad supplendum defectum literæ Nun in ^{scribēdi Da-}
 conjugatione Niphingal, in defectiuis pe- ^{ghes forte}
 nun, in נָתַן *nathan*, in prepositione וְ *min*. ^{in literis,}
 Secundo, ad supplendum defectum literæ
 gem,

*geminata in verbis duplicatibus y nghayn,
& ad supplendum defectum literæ ך in
verbis, quæ habent tertiam radicalem ך,
& quando in hithpael ך & ם conueniunt.
Tertio, ad ostendendum coniugationis gra-
uitatem in Piel, Pual, & Hithpael. Quar-
to, post ך demonstratiuum, & ך uersiuum,
nisi sequatur litera sceuata. Quinto, sed ra-
ro solius euphoniae causa.*

Daghes le-
ne in quib
reperiatur
literis.

2 Daghes lene non reperitur nisi
in sex literis, quæ duabus hisce voci-
bus continentur כּפּת בּגּר, quia tamen
etiam hæ literæ daghes forte habere
possunt, ideo ut sciamus, utrum da-
ghes in his literis infixum, sit forte,
vel lene, hæc regula notanda est. Ini-
tio dictionis nunquam esse potest,
nisi daghes lene, & similiter in me-
dio, & fine, post sceua quiescens. Ita-
que in hac dictione תּזכּר תּזכּר *tizcor, re cor-
daberis*, utrumque daghes est lene:
in hac uerò דּבּרּתּ דּבּרּתּ *dibbarta*, loquu-
tus es, primum est lene, secundum
for

Regula de
daghes:

forte, tertium lene.

3 Raphe Hebraicè רפה, id est, lene, est virgula quædam literæ superscripta hoc modo ך, quæ linea significat literam esse molliùs pronuntiandã, quàm si haberet daghes. Itaque literæ כפה כגד cum daghes leni pronuntiantur leniùs, vt latinæ literæ b, g, d, c, p, t. Si verò habeant raphe, כפה כגד pronuntiantur asperiùs, à vt v consonans, à, vt gh, ר, vt dh, ך, vt ch, vt quorundam sententia nihil à litera ך differre pronuntiando videatur, à, vt ph, siue φ Græcorum, ך denique vt θ Græcorum, siue th.

4 In plerisque tamen libris raphe non exprimitur, sed semper subintelligitur, vbi nullum est daghes.

Appendix.

Quòd verò ad orthographiam attinet, Quæ sint p̄
torum Da-
ghes & Ra-
phe loca. vbi sit ponendum daghes, & vbi raphe, hæc regule seruandæ sunt.

1 In initio dictionis semper est raphe, præ-
tera

terquam in literis כפת, בנדר כפת, quæ daghes habent, nisi litera precedens fuerit una ex quiescentibus, quæ sunt אהו, quamquam etiam his precedentibus quattuor locis habent daghes. Primum si litera quiescens non quiescat eo loco, ut שפתו תפתח, ut deinde si habeat accentum distinctiuum, ut לונה כוכב luna, stella. Tum si dictio, quæ incipit ab una ex literis כפת begad chephath, sit monosyllaba, aut habeat accentum in penultima, ut זבחתה פסח sacrificasti Pascha. Postremo si maccaph conjungit ה dictionis monosyllaba cum dictione incipiente ab una ex literis כפת, ut מה בצע quæ cupiditas? aut contra, si dictionem hujusmodi monosyllabam precedat dictio desinens in ה cum maccaph, ut יצפה בי sperabit in me.

2. In medio & fine dictionis post longam vocalem semper est raphe, nisi notetur accentu: tunc enim daghes esse potest, ut למה cur: ex quo apparet sciurec interdum pro parua vocali haberi, quum admittat post

se

se daghes, *וְ* חוּכָה.

3 In medio, & fine, post vocalem breuiem semper est daghes, aut sceua silens, nisi notetur accentu: nam in שְׁבַת habitare, illud ב propter accentum nō habet daghes, aut nisi sit camets chateph, præsertim deductum ex cholem, *וְ* קָרְשִׁים.

4 In medio, & in fine post sceua mobile, & puncta rapta, semper est raphe, præterquam in hac voce שְׁתֵּי שְׁתֵּים duo.

5 In medio, & in fine post sceua quiescens semper est raphe, præterquam in literis כַּפֶּת בְּנֵר quæ habent daghes lene: exceptis paucissimis, *וְ* עֲבָדֵי מַלְכוּת, regnum, עֲבָדֵי serui, & similibus.

CAP. V.

De literis quiescentibus, & mappic.

 Vattuor literæ, quæ hoc nomine continentur אֶהָי ehe-
ui, quiescentes dicuntur, quia Literæ cur dicantur quiescentes.
interdum proprio puncto vocali destitutæ, nullum sonum auribus exhibent,